

mного odličnega občinstva iz vseh krogov tukajšnjega prebivalstva. Vse točke obširnega programa so izvele se prav mojsterski. Ugajali so posebno šaljivi zbori občinstvu; skoro vse točke vspelega so se morale ponavljati.

V zadnji odborovi seji pa se je med drugim tudi sklenilo, da ustanovimo orkester. In glej veselja! Pri drugem našem koncertu se je že igralo na godala med posameznimi pevskimi točkami v popolno zadovoljnost. Razvidno je, da se v našem okraju vsestranski deluje v prosep ubožne šolske mladeži.

Čistega dohodka je bilo nad 70 gld., vpisali sta se dve šoli: Radovljica in Bled ustanovniina udoma društva „Narodna šola“.

Po koncertu je bila prosta zabava. Pevci so zapeli še mnogo lepih zborov in kvartetov.

Omeniti mi je še, da smo se v veseli družbi in in pri jako živalnem plesu zabavali pozno v noč.

Po letu v velikih počitnicah napravi naše društvo tretji veliki koncert na Bledu. Takrat toraj na svidenje!

Ig. Rozman. — Mošnje.

Vestnik.

Najvišje imenovanje. Presvetli cesar je vsled Najvišjega odloka od dne 27. prosinca t. l. imenoval ravnatelja državne višje realke v Ljubljani dr. Rudolfa Junovica članom deželnega šolskega sveta na Kranjskem.

Učiteljske plače na Kranjskem. Kakor čujemo, je razvrstitev učiteljskih plač po novem zakonu že izvršena; torej se je nadejati, da se bodo dne 1. sušca plače že izplačevale po novi uredbi.

Profesor M. Wurner †. V blaznici v Feldhofu pri Gradci je umrl dne 31. prosinca t. l. bivši profesor tukajšnje višje gimnazije Miha Wurner po dolgotrajni bolezni, 62 let star. Kot rojen Ljubljanečan je dovršil gimnazijske študije v Ljubljani, visoko šolo pa na Dunaji. Službovali je začel kot suplent v Varaždinu, od koder je prišel v Ljubljano, kjer je leta 1862 postal prvi gimnazijski učitelj. Potem je služboval več let v Kranji ter prišel leta 1869, zopet v Ljubljano, kjer je ostal do leta 1888. Zaradi bolehnosti je moral prositi za stalni pokoj. Povodom umirovljenja mu je došlo od presvetlega cesarja Najvišje priznanje za njegovo mnogoletno uspešno delovanje. Za časa svojega službovanja v Ljubljani je bil mnogo let član izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole in c. kr. okrajni šolski nadzornik za krški okraj, torej je bil kranjskemu ljudskemu učiteljstvu dobro znan. Priljubljen je bil pri učiteljih kakor pri svojih učencih na gimnaziji, katere je umel z živalnim in zanimivim predavanjem vnesti za svoj predmet. — R. I. P.!

Osobne vesti. G. Peter Šile je postal stalni drugi učitelj na trirazrednici v Višnji Gori, g. Peter Sirc pa stalni drugi učitelj na trirazrednici v Mengši. Stalni so nadalje postali: g. Teodor Schuller na jednorazrednici v Babnem Polju; g. Jožef Petkovšek na jednorazrednici v Godoviči; g. Jakob Ancelj na jednorazrednici v Mehovem; g. Karl Rožanec na trirazrednici v Dolenjem Logatci kot tretji učitelj; g. Alojzij Sežun na jednorazrednici v Rovtih (logaški okraj); g. Friderik Pehani na štirirazrednici v Trebnjem kot tretji učitelj; gospa Amalija Koncilija na dvorazrednici v Mirni Peči kot druga učna moč; g. Karl Mataje, učitelj na Rečici na Štajerskem, na štirirazrednici v Šmartnem pri Liti, kot četrti učitelj; g. Janko Leban, učitelj v Avberu pri Gorici, na dvorazrednici v Begunjah pri Cerknici kot nadučitelj; g. Anton Maier na trirazredni mestni nemški deški šoli v Ljubljani kot drugi učitelj in g. Jožef Janovsky, učitelj v Št. Vidu nad Ljubljano, na trirazredni mestni nemški deški ljudski šoli v Ljubljani kot tretji učitelj; gđena Marija Rooss, učiteljica v Št. Juriji pri Kranji, na trirazredni dekliški šoli v Kranji; gđena Pavla Flesch, učiteljica v Dobropoljah, na dvoraz-

rednici v Dolenji Vasi pri Ribnici kot druga učna moč; gđena Gabrijela Gogala na dvorazrednici v Dobu kot druga učna moč.

Iz poslednjih sej visokega c. kr. deželnega šolskega sveta. Poleg gori navedenih imenovanj se je izvršila razredba učiteljskih služeb v štiri plačilne vrste na podlagi zakona od dne 29. listopada 1890. l. — Poročilo c. kr. deželnega šolskega nadzornika o stanju srednjih in ljudskih šol na Kranjskem v letu 1889/90. se vzame na znanje in se s potrebnimi naveti odstopi vis. naučnemu ministerstvu. — Vsled naročila se stavi vis. naučnemu ministerstvu predlog za imenovanje okrajnega šolskega nadzornika za nemške ljudske šole v Ljubljani. Trije učitelji dobé zaradi nedostojnega vedenja pismen ukor.

Prvo poluletje na tukajšnjih srednjih šolah in drugo četrtletje na ljudskih šolah se je v soboto sklenilo.

Izboljšanje učiteljskih plač. Doslej jednorazredničarji na Štajerskem niso dobivali opravičnine. Od dne 1. prosinca t. l. dobiva pa vsak voditelj jednorazrednice 40 gld. opravičnine.

Učitelji poslanci. V Švediji ima sedajšnja poslaniška komora 15 poslancev učiteljskega stanu in sicer 9 učiteljev višjih šol in 6 učiteljev ljudskih šol. Iz tega se more sklepati na važnost učiteljskega stanu v Švediji in na uspehe, katere tak zastop obeca učiteljskemu stanu.

P. z B.

K uredbi plač učiteljev srednjih šol. Na dan 15. sušca je na Dunaj sklican zbor učiteljev srednjih šol, v katerem se bode razpravljalo o skupni peticiji na državni zbor za izboljšanje plač. Pripravljata se za ta zbor dva predloga; prvi določuje temeljno plačo s 1.200, 1.300 in 1.400 gld., drugi pa s 1.200, 1.400 in 1.600 gld.

Kazni v šoli. Francoski naučni minister je prepovedal za nadalje vse kazni v šoli. Po novi uredbi se prepusti kaznovanje otrok roditeljem. Vsak otrok dobi knjižico, v katero učitelj vpiše vsako pritožbo. Tako izvedo roditelji, s čim se je otrok pregrešil. Drugi dan mora otrok knjižico podpisano od roditeljev prinesiti nazaj.

Praktična vzgoja deklic. V Norvegiji se kaj dobro skrbi za praktično vzgojo deklic. Tam se ne sme nobena deklica prej omožiti, dokler ne ume dobro prest, plesti in peči. Nasledek tega je, da vsaka deklica v 16. letu že dobro ume lan prest, nogavice plesti in kruh peči.

P. z B.

Ljudsko štetje v Ljubljani. Ljubljana ima 30.505 prebivalcev, torej 1221 več kakor 1880. l. Prvi okraj (šolski) jih ima 4011, drugi (št. Jakovski) 6406, tretji (dvorni) 8710, četrti (kolodvorski) 7774, peti (predkraji) pa 1433, vojaštvo 2171.

Idejalni pridvižni zemljevid. Marljivi fotograf Bernard Lergeltporer na Bledu je sestavil relief-zemljevid za uporabo pri začetnem zemljepisnem pouku v ljudski šoli, na katerem se nahajajo vse važnejše zemljepisne oblike, iz katerih je torej mogoče učencem prav nazorno pokazati in razjasniti potrebne zemljepisne pojmove. Zemljevid je izvrstno izdelan in je cena z ozirom na uporabnost na ljudskih šolah jako nizka, samo 10 gld. za jeden komad. Tako pripravnega in cenega učila te vrste ne poznamo. Vsaj vsaka večrazrednica bi morala tak zemljevid imeti. Kakor čujemo, priredil se bode k temu reliefu pravi zemljevid v istej meri in obsežnosti, kar bode gotovo uporabnost tega učila še povzdignilo. Zemljevid je razpostavljen v Giontinjevi prodajalnici. Bolj nadrobno o tem zemljevidu bomo še govorili. Za danes le opozarjamo šolnike nanj.

Deželni muzej v Ljubljani. Inventar deželnega muzeja šteje 199 števil (239 komadov) sesavcev v vrednosti 1435 gld. 70 kr. Pticev je 722 števil (758 komadov) v vrednosti 784 gld. 90 kr. Gnezd je 90 v vrednosti 70 gld. 80 kr. — Žitnih semenskih vrst je 401, vrednost 200 gld.; zbirka različnih vrst lesa šteje 702 komada, vrednost 350 gld.; jabolčnih modelov je 186, hrustkovih 148, sliv 58, gliv 372 komadov, vrednost 316 gld. 40 kr.

Antisemitizem v šoli. Dolenje-avstrijski deželni šolski svet je poslal vsem šolskim vodstvom na Dunaji razpis, s katerim se ostro odsvetuje politična agitacija učiteljev in opozorjuje okrajni šolski svet, da zabrani udeležbo dunajskega učiteljstva v antisemitskih na-

porih ter mu zagrozi najstrožje disciplinarne preiskave za slučaj, da se učiteljstvo ne drži tega razpisa.

Zahvala. Visoko častiti gospod Ivan Komljanec, c. k. profesor verouka na c. kr. gimnaziji v Kočevju, podaril je tukajšnji šoli „Nazorni nauk v podobah, 24. tatis. Založil Fr. Tempisky v Pragi“. Za ta veliku-dušni dar se podpisani iskreno zahvaljuje.

Vodstvo enorazredne šole na Bučki
dné 7. svečana 1891.

Fr. Fabjančič, učitelj.

Zahvala. Slavno društvo „Narodna šola“ v Ljubljani je izvolilo tukajšnji ljudski šoli za malo vsoto poslati mnogo šolskega blaga. Podpisani si šteje v prijetno dolžnost v imeni obdarovane mladine svojo najtoplejšo zahvalo izreči.

Šolsko vodstvo na Bučki 8. svečana 1891.

Fr. Fabjančič, šol. vod.

Zahvala. Od dohodkov drugega koncerta „Radovljiskega učiteljskega društva“ se je tudi naša šola vpisala kot ustanovni ud „Narodne šole“. Gg. učiteljem izreka za njih trud najgorkejšo zahvalo krajni šolski svet na Bledu dné 11. svečana 1891.

Predsednik: *Jan. Mallner.*

Zahvala. Slavno podporno društvo „Narodna šola“ je blagoizvolilo za malo vsoto tukajšnji šolski mladini poslati obilo šolskega blaga. Izreka se mu tem potem prelepa zahvala.

Šolsko vodstvo v Zalogu pri Cerkljah dné 6. sveč. 1891.

Vendelin Sadar, šolski voditelj.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 90

okr. š. sv. Na trirazrednici v Dobropoljah je stalno ali začasno popolniti tretje učno mesto z dohodki četrtega plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim pōtem semkaj vložijo do dné 5. sušca t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju
dné 5. svečana 1891.

Št. 62

okr. š. sv. Na dvorazrednici v Srednji Vasi je stalno ali začasno podeliti drugo učiteljsko mesto s plačo IV. razreda.

Prošnje za to mesto, katerim naj se prilože vse predpisane priloge, podati treba do 25. svečana t. l. pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici
dné 26. prosinca 1891.

Listnica uredništva.

G. A. Jirák v kr. Vinogradih pri Pragi: Ne moremo Vam dosti hvaležni biti za Vaše zanimanje za naše šolstvo in za Vašo požrtovalnost, ki ste nam jo zopet izkazali z zopetno pošiljativjo 20 čeških ljudsko-šolskih knjig, katere smo prejeli in odmenili svojemu namenu. Prosim Vas, sprejmite najtoplejšo zahvalo in bodite za to zahvalo tudi naš tolmač pri g. Janu Legotu, kateri se v toliki meri zanima za naše šolstvo in za nas Slovence sploh. Zdaj imamo malodane vse češke ljudsko-šolske knjige. Le jedno prošnjo dovolite, da še izrazimo. V enketi za slovenske ljudsko-šolske knjige se je tudi naglašalo, da nimamo slovenske ljudsko-šolske knjige za teorijo v petji po notah ter moramo za pouk v teoriji in rit-

miki rabiti na slovenskih šolah nemško knjigo „Weinwurms Gesangbuch“, ki je sicer izvrstno sestavljena, a ni za slovenske šole. Vaš rojak, g. A. Nedvčd, umirovjen profesor učiteljskega v Ljubljani, sestavlja tako knjigo in smo mnjenja, da bi mu prav ustregli, ako bi mu poklonili pesemske knjige, ki se rabijo v čeških ljudskih in meščanskih šolah. Ako Vam je mogoče še to ljubav nam storiti, prosimo pošljite nam jih na naše stroške. — Ako nam kaj poročate, morete to tudi storiti v listu „Beseda učiteljska“. — G. L. St. v K.: Lepa hvala za poslano, pride na vrsto. Pozdrav! — G. I. T. v R.: Vaš listek dobro došel, prosimo kmalu za drugoga. Hvala! — G. R. D. v P.: Vaš spis pride na vrsto. — G. J. L. v L.: Prosimo za obljubljeni spis o znanih knjigah. Nam bode prav dobro došel.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja na celi poli velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ prejemajo list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Florijanske ulice št. 1; naročnino pa prejema g. Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.